

Täysistunto

Tiistai 5.5.2026 klo 14.00—21.39

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avioliittolain 86 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 76/2026 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa 30 minuuttia, ja jos puhujalistaa ei ehditä käydä loppuun asti, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.28 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Avioliitto on suomalaisessa yhteiskunnassa paljon enemmän kuin oikeudellinen sopimus. Se on sitoumus, jonka varaan rakentuvat perhe, koti ja taloudellinen yhteiselämä. Se on kahden henkilön rakkaudesta kasvava liitto, yhteisen arjen turva. Juuri siksi avioliittolainsäädännön on oltava huolellista, selkeää ja oikeudenmukaista. Nyt käsiteltävänä oleva esitys ei muuta avioliiton arvoa eikä heikennä puolisojen suojaa silloin, kun avioliitto on voimassa tai juuri päättynyt. Sen sijaan tämä esitys on tarpeellinen täsmennys, jolla varmistetaan lain tarkoituksen toteutuminen ja kansalaisten oikeusvarmuus.

Arvoisa puhemies! On perusteltua, että avioliiton aikana ja heti sen päättymisen jälkeen puolisojen yhteistä kotia ja omaisuutta koskevat vahvat suojat. Ne turvaavat puolisoa ja perhettä tilanteissa, joissa elämä on usein muutenkin epävarmaa. Viime syksynä hyväksyimme kohtuullisia ja tarpeellisia muutoksia siihen, etteivät nämä rajoitukset seuraa ihmistä loputtomasti vielä vuosikymmeniä sen jälkeen, kun avioliitto on tosiasiasa sitten jo päättynyt. Kymmenen vuoden määräaika on inhimillinen ja tasapainoinen ratkaisu. Se kunnioittaa avioliiton merkitystä mutta antaa samalla ihmisille mahdollisuuden jatkaa elämäänsä ilman kohtuuttomia oikeudellisia kahleita menneestä. Nyt esitettävällä täsmennyksellä varmistetaan, että tämä periaate toteutuu lain tarkoituksen mukaisesti ja ymmärrettävästi niin viranomaisille kuin kansalaisillekin. Avioliitto on arvokas rakkauden liitto, eikä pidä olla mahdollista, että lain tulkinnalla heikennettäisiin sen merkitystä.

Arvoisa puhemies! On tärkeää korostaa, että tässä esityksessä kyse on nimenomaan jo hyväksytyistä muutoksista täsmennyksestä, jolla korjataan aiemmin hyväksytyyn lain epäselvyys ennen sen voimaantuloa. Tämä on vastuullista lainsäädäntötyötä ja eduskunnan arvon mukaista toimintaa. Juuri näin meidän tulee toimia epäkohtien tullessa ilmi. Avioliitto ansaitsee lainsäädännön, joka on vakaa, selkeä ja ennakoitava. Tämä esitys palvelee juuri näitä tavoitteita. Se turvaa avioliiton arvon silloin, kun sillä on merkitystä, ja tuo kohtuullisuutta silloin, kun elämä on jo mennyt eteenpäin. Kaikista tärkeintä on, että se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2026 vp

antaa avioliitolle yhtenevän merkityksen ja selkeän laillisen tulkinnan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

19.32 **Juho Eerola ps:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hänninenhän tuossa oikeastaan käytännössä kävi läpi sen, mistä tässä on kyse, eli kyse on osituksesta. Tämä tosiaan oli meillä valiokunnassa jo viime syksynä, ja tämä meni silloin ihan yksimielisesti ja kaikin puolin hyvin läpi ja täälläkin hyväksyttiin, mutta sitten huomattiin sellainen pieni valvika tai lapsus — pieni puute oli unohtunut tähän siirtymäsääntöön. Tässä nyt siis täsmennetään sitä 2025 hyväksytyä, mikä tulee voimaan kesäkuun 1. päivä.

Tämä avioliittolain 86 §:n muutos koskee näitten vallinnanrajoitusten vanhentumista kymmenen vuoden kuluttua avioerosta tai avioliiton purkautumisesta, jos puoliso sattuu siirtymään ajasta iäisyyteen. Eli jatkossa avioliittolain 38 ja 39 §:ssä säädettyjä puolisoitten yhteisenä asuntona käytetyn asunnon myyntiä koskevia rajoituksia ei enää sovelleta, jos lainvoimaisen avioeron tai avioliiton kumoamista koskevan päätöksen antamisesta tai avioliiton purkautumisesta puolison kuoleman johdosta on kulunut se kymmenen vuotta. No, tähän silloin sovittiin ja muutokset haluttiin saattaa voimaan taannehtivasti, mutta sitten haluttiin tähän jo hyväksytyyn lakiin tällainen siirtymäsäännös, jonka tarkoituksena on taata viiden vuoden vähimmäisaika tämän lain voimaantulosta. Tästä on nyt kysymys siinä, että tämä jo hyväksyty asia on täällä uudestaan. Eli yksinkertaistettuna, rautalangasta sanottuna: kun tämä laki tulee voimaan 1. päivä kesäkuuta 2026, niin ensimmäisen keran tuohon kymmenen vuoden määräajan täyttymiseen saa vedota vasta 1. päivä kesäkuuta vuonna 2031. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.